

Med henblik på at styrke civilsamfundet i Østersøregionen blev der i efteråret lanceret et NGO-program, som støtter samarbejde mellem nordiske NGO'er og NGO'er fra de baltiske lande og Polen med henblik på at udvikle et stærkt civilsamfund i Rusland og Hviderusland.

Et særligt fokusområde for det nordiske samarbejde er den Nordlige Dimension. Aktiviteter på dette område er indarbejdet i såvel Nordisk Ministerråd som i de enkelte fagministerråds aktiviteter.

f. De selvstyrende områders stilling i det nordiske samarbejde

De selvstyrende områder – herunder særligt Færøerne – har ønsket en stærkere stilling i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. I opfølgning heraf gennemførte generalsekretæren for Nordisk Ministerråd med ekstern bistand i 2006 en kortlægning af særligt de juridiske og procedurale rammer for de selvstyrende områders deltagelse i det nordiske samarbejde. Udredningen anså et fuldt medlemskab af Nordisk Råd som en mulighed, men ikke for så vidt angik Nordisk Ministerråd. Udredningen pegede imidlertid på en række praktiske justeringer der i noget omfang kunne forbedre de selvstyrende områders muligheder for at deltage i samarbejdet.

Ved Nordisk Råds session den 30. oktober – 1. november d.å. var stemningen i Nordisk Råd overvejende positiv for at give de selvstyrende områder en stærkere stilling. På statsministrenes møde under sessionen var der enighed om, at de selvstyrende områders stilling skulle styrkes.

På foranledning af Danmark, Færøerne og Grønland vedtog de nordiske samarbejdsministre den 8. december 2006 at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle foretage en faktuel kortlægning af i hvilken udstrækning de selvstyrende områder kunne »deltage i alle aspekter af det nordiske samarbejde, herunder kortlægge de konkrete hindringer i hvert enkelt tilfælde.« Mandatet blev i foråret udvidet, så arbejdsgruppen også kunne stille forslag til løsninger, men inden for Helsingfors-aftalens rammer. Sidstnævnte var et ufravigeligt krav fra flere lande.

Efter et langvarigt og vanskeligt forhandlingsforløb, lykkedes det at opnå et gennembrud i forbindelse med samarbejdsministrenes møde på Åland den 5. september 2007. Der blev opnået enighed om, at de selvstyrende områder skulle have mulighed for fuldt medlemskab af alle organer, styrelser og institutioner indenfor Nordisk Ministerråds regi på lige vilkår med lande-

ne. De nordiske parlamentarikere vil fremover kunne stille skriftlige spørgsmål direkte til de selvstyrende områders regeringer, og der er åbnet mulighed for at områderne kan varetage formandskabsfunktioner.

II. SEKTORAKTIVITER

I det følgende gives en mere detaljeret beskrivelse af arbejdet inden for de overordnede prioritetsområder og en række centrale sektorer inden for det nordiske samarbejde. Der er således ikke tale om en udtømmende beskrivelse af alle aspekter af nordisk samarbejde.

1. Kultur

Med beslutningerne taget på ministerrådsmødet den 1. november 2006 – specielt etablering/placering af den nye fokus-, informations- og koordinations institution KulturKontakt Nord i Helsingfors – er de overordnede rammer for den nye struktur inden for det fællesnordiske kulturområde fastlagt. Dermed er kulturområdet bedre gearet til det 21. århundredes udfordringer, herunder at bidrage fagligt til den fælles satsning »Mulighedernes Norden – svar på globaliseringens udfordringer«.

Fra at være et samarbejde der hidtil har været baseret på en fast sektorbaseret struktur med institutioner der primært dækker de enkelte kunstmråder, bliver fremtidens fællesnordiske kultursamarbejde i høj grad baseret på en fleksibel programvirksomhed med formålsbestemte, tidsafgrænsede programmer.

De overordnede rammer for det fremtidige kultursamarbejde blev i alt væsentligt fastlagt under det danske formandskab i 2005. Den konkrete implementering af den nye struktur blev påbegyndt allerede i 2006 og fortsætter i 2007.

Status på institutionsområdet mv.

De fællesnordiske huse og institutter i henholdsvis Grønland, Island, Færøerne og Ålandsoerne er blevet styrket økonomisk og vil indgå i den nye struktur som fokus og informationspunkter inden for deres pågældende geografiske områder.

Fra 1. januar 2007 er der oprettet en ny institution – KulturKontakt Nord – i Helsingfors, som skal understøtte programvirksomheden og fungere som et fokus- og informationspunkt i den nye struktur.